

Fokus på dårlig kjente insektgrupper i Norge

Stiftelsen Norsk Naturarv ønsker å fortsette samarbeidet med Naturhistorisk museum og ønsker å bidra til et nytt samarbeidsprosjekt for 2021 / 2022. Hensikten med prosjektet er å øke fokus på dårlig kjente grupper av insekter i Norge, og skal kun forsterke de disipliner som utføres ved insektavdelingen. Det ønskes å fokusere på tre hovedgrupper: Plantelus (Hemiptera: Sternorrhyncha), høyerestående fluer (Diptera: Brachycera) og parasittiske veps (Hymenoptera Parasitica). Det skal kun fokuseres på norsk materiale.

Prosjektet vil omfatte innsamling av nytt materiale samt undersøkelse av tidligere innsamlet materiale. Bestemmelsene vil foregå ved både bruk av tradisjonelle morfologiske bestemmelser, og ved bruk av såkalt «neste generasjons DNA strekkoding». Prosjektet vil inngå som en del av oppgavene ved insektavdelingen ved Naturhistorisk museum, og vil således styrke flere av avdelingens oppgaver.

Plantelus (Hemiptera: Sternorrhyncha)

Denne underordenen er en av tre underordener innen ordenen nebbmunner (Hemiptera) i Norge. De er vesentlig små insekter som lever av å suge plantesaft. Det er påvist nærmere 500 arter i Norge, men gruppen er dårlig kjent i Norge, til tross for at den inneholder en rekke skadelige arter, ikke minst innen landbruket. De mest kjente gruppene innen underordenen er bladlus (Aphidoidea), sugere (Psylloidea), mellus (Aleyrodoidea) og skjoldlus (Coccoidea). Vingene, dersom de finnes, er membranøse med ganske få årer, og framvingene er vanligvis betraktelig større enn bakvingene. Sugesnabelen er vanligvis lang og tynn, og antennene er mer eller mindre trådformede. Her vil alle større overfamilier innen underordenen bli prioritert.

Høyerestående fluer (Diptera: Brachycera)

Disse utgjør en egen underorden av tovingene. Det er påvist rundt 80 familier i Norge, med omtrent 3000 arter, men underordenen er dårlig undersøkt hos oss, og det forventes å finne mange flere arter. Følgende familier vil bli prioritert: Møkkfluer (Muscidae), takfluer (Fannidae), pollenfluer (Athomyiidae), spyfluer (Calliphoridae), kjøttfluer (Sarcophagidae) og snyltefluer (Tachinidae).

Parasittiske veps (Hymenoptera Parasitica)

Denne gruppen består av flere overfamilier, og kalles også snylteveps. Sammen med broddvepsene (Aculeata) utgjør de en egen underorden av veps som betegnes stilkveps (Apocrita). Disse vepsene er i all hovedsak parasitter på andre insekter og edderkoppdyr. Insektene angripes vanligvis i larvestadiet, men kan også infisere egg og andre stadier. De går under betegnelsen parasitoider, og er parasitter som får sin næring uten å hindre vertens normale liv i vesentlig grad i begynnelsen, men døden er vanligvis sluttresultatet for verten. Gruppen er den dårligst undersøkte gruppen av insekter i Norge, og vi har kanskje så mange som 6000 arter hos oss. Overfamiliene Ichneumonoidea, Cynipoidea og Chalcidoidea vil bli prioritert.

Bemanning

Prosjektleder vil være ledet av M.Sc. Lars Ove Hansen som etter planen skal lønnes med 1 månedsverk med eksterne midler og 1 månedsverk med interne midler (egenandel). Videre er det satt av 2 månedsverk til en tekniker.

Det er satt av kr. 30.000 til reiser og utstyr. Videre er det satt av kr. 70.000 til kjøp / lønn av bestemmelsestjenester i utlandet.

Framdriftsplan

Vinteren 2021/2022 vil bli benyttet til bestemmelse og registrering av tidligere innsamlet materiale, samt klargjøring og sending av materiale til Guelph (Canada) for barkoding. Sommeren 2021 vil bli benyttet til innsamling, mens høst/vinter 2021 vil bli benyttet til bestemmelse av materiale og gjennomgang av barkodet materiale.

Rapportering

Det kreves ingen konkret rapportering, men nyfunn og andre interessante funn skal presenteres som artikler i *Norwegian Journal of Entomology*, eller andre internasjonale tidsskrift, og eventuelt i Naturhistorisk museums rapportserie. Utover det skal funn lastes opp i museets database MUSIT og legges ut via GBIF / Artskart. Hvert dyr påføres en unik «identifiser» (QR-kode).

Publiseringsliste

Kolarov, J. & Hansen, L.O. 2021. First records of the ichneumonid wasp *Misetus nordicator* Selfa, 1995 (Hymenoptera, Ichneumonidae) outside Sweden, with the description of the male. *Norwegian Journal of Entomology* 68, 27–32.

Tøyen: 10. September 2021

Lars Ove Hansen